



COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 26.4.2004
COM(2004) 311 definitief

2004/0098 (COD)

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

**betreffende de erkenning van door de lidstaten afgegeven bewijzen van
beroepsbekwaamheid van zeevarenden en tot wijziging van Richtlijn 2001/25/EG**

(door de Commissie ingediend)

TOELICHTING

1. ACHTERGROND EN DOELSTELLINGEN

De vereisten inzake opleiding, diplomering en wachtdienst voor zeevarenden zijn voorgeschreven in het Verdrag van de Internationale Maritieme Organisatie betreffende de Normen voor Zeevarenden inzake Opleiding, Diplomering en Wachtdienst van 1978, zoals gewijzigd (STCW-Verdrag). In het Verdrag zijn onder andere specifieke criteria vastgesteld voor de erkenning van diploma's van zeevarenden die door de partijen zijn afgegeven voor kapiteins, officieren of radio-operators.

Deze internationale vereisten werden in de communautaire wetgeving omgezet door Richtlijn 2001/25/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001¹, laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/103/EG², inzake het minimum opleidingsniveau van zeevarenden (de Richtlijn). De lidstaten zijn derhalve verplicht bewijzen van beroepsbekwaamheid voor zeevarenden af te geven die aan deze normen voldoen.

Wat de erkenning van diploma's tussen de lidstaten betreft, bepaalt de Richtlijn dat voor de erkenning van diploma's van zeevarenden die al dan niet onderdanen van lidstaten zijn de bepalingen gelden van de Richtlijnen 89/48/EEG³ en 92/51/EEG⁴ betreffende een algemeen stelsel van erkenning van beroepsopleidingen. In het kader van dit algemene stelsel is een procedure vastgesteld voor de erkenning van de beroepsbekwaamheid van zeevarenden, die de vergelijking inhoudt van de gevolgde opleiding, en de desbetreffende kwalificaties. In geval van wezenlijke verschillen tussen de opleidingen kunnen er voor de betrokken zeevarenden specifieke compensatiemaatregelen worden vastgesteld.

De paradox is dat de hiervoor genoemde procedure hogere eisen aan de zeevarenden stelt dan de door het STW-Verdrag voorgeschreven procedure of de onlangs ingevoerde procedure voor de erkenning van buiten de Unie afgegeven diploma's⁵. In dit opzicht kunnen in een lidstaat gekwalificeerde zeevarenden derhalve in een nadelige situatie verkeren ten opzichte van zeevarenden die in het bezit zijn van diploma's die buiten de Europese Unie zijn afgegeven.

Om deze reden is het noodzakelijk een vereenvoudigde procedure vast te stellen voor de erkenning van diploma's die volgens dezelfde minimumeisen door de lidstaten zijn afgegeven. De Commissie stelt derhalve voor dat alle diploma's die door een andere lidstaat in overeenstemming met de richtlijn voor zeevarenden zijn afgegeven, automatisch door de lidstaten worden aanvaard. De voorgestelde maatregel is vooral bedoeld om te waarborgen dat alle zeevarenden, die in een lidstaat zijn gekwalificeerd en over dergelijke diploma's beschikken, op schepen mogen werken die onder de vlag van een lidstaat varen, zonder dat er verdere voorwaarden worden gesteld.

¹ PB L 136 van 18.5.2001, blz. 17.

² PB L 326 van 13.12.2003, blz. 28.

³ PB L 19 van 24.1.1989, blz. 16.

⁴ PB L 209 van 24.7.1992. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2000/5/EG (PB L 54 van 26.2.2000, blz. 42).

⁵ Richtlijn [...], past een procedure toe voor de communautaire erkenning van buiten de Europese Unie afgegeven diploma's, zie ook voetnoot 2.

Verder meent de Commissie dat het passend is om in de communautaire wetgeving de eisen van het STW-Verdrag op te nemen wat betreft de taalkennis van zeevarenden. Dergelijke vereisten zouden een effectieve communicatie op schepen mogelijk maken en tegelijkertijd het vrije verkeer van beroepsbeoefenaren vergemakkelijken.

Bovendien is de Commissie zich bewust van het feit dat de implementatie van de huidige vereisten inzake opleiding, diplomering en wachtdienst voor zeevarenden, zoals bepaald door de Richtlijn, een permanente oefening is en dat hiervoor specifieke maatregelen nodig zijn, om te allen tijde te waarborgen dat de lidstaten volledig aan de overeengekomen eisen voldoen.

Het Europees Parlement en de Raad drongen ook expliciet aan op de noodzaak om te waarborgen dat de lidstaten de desbetreffende eisen inzake opleiding en diplomering in de maritieme sector streng toepassen.

Bovendien was er in de afgelopen jaren sprake van een duidelijke toename van frauduleuze praktijken bij de certificeringsprocedures of in samenhang met de diploma's van zeevarenden, waardoor de doeltreffendheid van de bestaande eisen inzake opleiding, diplomering en wachtdienst ondermijnd wordt. De diplomering van zeevarenden die niet aan de minimumnormen inzake beroepsbekwaamheid voldoen, vormt een ernstig risico voor de veiligheid van de mens op zee en de bescherming van het mariene milieu.

De Commissie stelt derhalve een aantal concrete maatregelen voor om ervoor te zorgen dat de bestaande eisen inzake opleiding en diplomering verder volledig worden nageleefd. Het voorstel heeft betrekking op:

- De verplichting voor de lidstaten om maatregelen vast te stellen om frauduleuze praktijken in verband met de diploma's van zeevarenden te voorkomen en te straffen, en
- De regelmatige beoordeling in hoeverre de lidstaten de vereisten van Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd naleven

Het onderhavige voorstel van de Commissie is derhalve bedoeld om de erkenning van de door de lidstaten afgegeven bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden te vergemakkelijken en de volledige naleving van de bestaande eisen inzake opleiding, diplomering en wachtdienst in de Europese Unie te waarborgen.

2. MOTIVERING VAN DE VOORGESTELDE MAATREGEL

Er zijn twee belangrijke redenen om dit voorstel in te dienen: in de eerste plaats is het nodig de erkenning door alle lidstaten te vergemakkelijken van diploma's van zeevarenden die in overeenstemming met de minimumeisen van Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd, zijn afgegeven en in de tweede plaats, om de verdere, volledige en voortdurende naleving van de bestaande voorschriften te waarborgen.

Bovendien benadrukte de Raad in zijn conclusies van 5 juni 2003 de noodzaak om de mobiliteit van zeevarenden binnen de Unie te bevorderen⁶, terwijl zowel het Europees Parlement als de Raad aandrongen op de noodzaak om de volledige naleving door de lidstaten van de STCW-eisen te controleren.

⁶ Acties om zeevervoer te bevorderen en jongeren te interesseren voor een beroep in de zeevaart.

2.1. De erkenning van bewijzen van beroepsbekwaamheid

De normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst zijn op internationaal vlak door het STCW-Verdrag vastgesteld. In dit Verdrag zijn specifieke bepalingen opgenomen voor de erkenning van diploma's die zijn afgegeven door of in opdracht van een andere partij aan kapiteins, officieren of radio-operators.

Hoewel de vereisten van het STCW-Verdrag in de Gemeenschap verder zijn benadrukt door Richtlijn 2001/25/EG, is in deze richtlijn bepaald dat voor de erkenning van de diploma's van personen die al dan niet onderdanen van lidstaten zijn de bepalingen gelden van de Richtlijnen 89/48/EEG en 92/51/EEG betreffende het algemeen stelsel van de erkenning van beroepsopleidingen. Op deze wijze wordt de wederzijdse erkenning van diploma's tussen de lidstaten uitgesloten van de toepassing van de desbetreffende bepalingen van het Verdrag.

Volgens het algemene stelsel is de lidstaat waarin een persoon een beroep wenst uit te oefenen (gastland), verplicht om rekening te houden met de in een andere lidstaat verworven kwalificaties en om vast te stellen of die overeenkomen met de door hem geëiste kwalificaties. Wanneer de kwalificaties niet overeenstemmen met die welke door de nationale voorschriften zijn vastgelegd, dan kan het gastland van de betrokkene behalve de opleidingstitels verlangen dat hij zijn beroepservaring aantoont, dat hij een aanpassingsstage volbrengt of een proeve van bekwaamheid aflegt.

In de maritieme sector belemmert een dergelijk systeem de onmiddellijke erkenning van diploma's en verhindert zo zeevarenden dat zij zonder vertraging hun beroep in een andere lidstaat uitoefenen. Het is derhalve ongunstiger voor Europese zeevarenden dan voor zeevarenden uit derde landen, voor wie de equivalente procedure van het STCW-Verdrag geldt of de onlangs geïntroduceerde communautaire procedure voor de erkenning van diploma's die door derde landen zijn afgegeven.

Verder is maritiem vervoer een van de weinige transportsectoren, waarvoor de Gemeenschap al in een vrij vroeg stadium het vereiste minimum-kwalificatieniveau voor beroepsbeoefenaren heeft vastgesteld⁷. Ofschoon er in de sector sinds 1994 geharmoniseerde vereisten bestaan, is de erkenning van diploma's, die in feite dezelfde minimumeisen inzake beroepsbekwaamheid bekrachtigen, aan voorwaarden gebonden.

Bovendien loopt sinds de jaren tachtig het aantal EU-zeevarenden, met name officieren, steeds verder terug, een ontwikkeling die naar verwachting tot het eind van het decennium aanhoudt. Deze tendens zou ernstige gevolgen kunnen hebben voor de scheepvaartindustrie in haar geheel, gezien het feit dat maritieme know how van essentieel belang is voor het behoud van een bloeiende scheepvaartindustrie. Door het vrije verkeer van zeevarenden zou het wellicht mogelijk zijn het tij te keren.

Om deze redenen stelt de Commissie specifieke regels voor om een onbelemmerde erkenning mogelijk te maken van diploma's van zeevarenden die door de lidstaten worden afgegeven. De voorgestelde maatregel is bedoeld om eventuele obstakels voor het vrije verkeer van in de lidstaten gekwalificeerde zeevarenden, op te ruimen, hetgeen op de lange termijn hun mobiliteit verhoogt en hun werkgelegenheid binnen de Unie bevordert.

⁷ Door de Richtlijnen 94/58/EEG en 98/35/EG, die ingetrokken werden door Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd, inzake het minimum-opleidingsniveau van zeevarenden zijn de vereisten van het STCW-Verdrag sinds 1994 in het Gemeenschapsrecht omgezet.

Een dergelijke maatregel is vooral noodzakelijk gezien het feit dat het Hof van Justitie in zijn Arresten van C-47/02 en C-405/01, de toegang tot het beroep van kapitein of eerste stuurman vergemakkelijkt voor onderdanen van derde landen. Het Hof bevestigde in deze gevallen dat een lidstaat alleen dan het recht heeft om de functie van kapitein en van eerste stuurman van koopvaardij schepen die onder zijn vlag varen, voor te behouden aan eigen onderdanen, indien de verantwoordelijkheden die publiekrechtelijk aan kapiteins en eerste stuurlieden van dergelijke schepen zijn toegewezen, daadwerkelijk regelmatig worden uitgeoefend en niet slechts een zeer gering deel van hun activiteiten uitmaken.

2.2. Talenkennis

Artikel 17 van Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd, bepaalt dat alle schepen voorzien zijn van middelen waarmee tussen alle bemanningsleden een doelmatige mondelinge communicatie over veiligheidsaspecten kan plaatsvinden, en dat er aan boord van passagiersschepen, olietankers, chemicaliëntankers en vloeibaargastankers één gemeenschappelijke werktal is, die alle zeevarenden begrijpen en waarin zij kunnen communiceren. Wat met name passagiersschepen betreft moet volgens dit artikel het personeel dat aangewezen is om de passagiers in kritieke situaties te helpen, specifieke communicatievaardigheden bezitten, rekening houdend met bepaalde factoren. Het gebruik van een Engelse basiswoordenschat is een van de mogelijke factoren die in genoemde bepaling worden voorgeschreven.

In bovengenoemd artikel worden niet de taalvaardigheden vastgesteld van zeevarenden op schepen die onder de vlag van een lidstaat varen, terwijl de eis betreffende de vaststelling van een werktal tot bepaalde soorten schepen wordt beperkt.

De Commissie is van mening dat communicatie tussen de bemanningsleden en taalvaardigheden vereist zijn voor de veiligheid op zee en de verbetering van de sociale omstandigheden aan boord. Gezien het internationale karakter van de zeevaartindustrie en de toename van multinationale bemanningen zijn deze vereisten van des te meer belang. Daarom heeft zij voorgesteld de desbetreffende vereisten van het STCW-Verdrag ten aanzien van de taalvaardigheden van zeevarenden in alle lidstaten te doen respecteren. Bovendien wordt de effectieve uitoefening van het beroep van zeevarende in een andere lidstaat dan die waar de zeevarende zijn diploma heeft behaald door deze bepalingen vergemakkelijkt.

2.3. Doorlopende implementatie van de bestaande vereisten

De laatste tijd hebben er zich heel wat frauduleuze praktijken voorgedaan in samenhang met de diploma's van zeevarenden. Een recente studie die in opdracht van de Internationale Maritieme Organisatie⁸ is uitgevoerd bevestigde deze tendens en wees erop dat de frauduleuze praktijken bij de certificatieprocedure of ingeval van individuele certificaten plaatsvonden. Uit deze studie is gebleken dat de houders van valse diploma's, in de overgrote meerderheid van de vastgestelde gevallen, niet aan de minimum-opleidingsnormen voldoen die in het kader van het STCW-Verdrag worden verlangd. Verder werd vastgesteld dat de frauduleuze praktijken toegeschreven kunnen worden aan het onvermogen of de onbereidwilligheid van administraties om de bestaande voorschriften daadwerkelijk toe te passen.

⁸ "A study on fraudulent practices associated with certificates of competency and endorsements", Seafarers International research Centre (SIRC), 2001.

De Commissie is zich ervan bewust dat de toename van valse diploma's een negatief effect kan hebben op de veiligheid op zee en de bescherming van het mariene milieu en de effectiviteit van de bestaande eisen inzake opleiding en diplomering ernstig kan ondermijnen. Zij is bovendien van mening dat de volledige implementatie van de huidige eisen inzake opleiding, diplomering en wachtdienst een sleutelement is om een einde te maken aan de frauduleuze praktijken.

Voor de bestrijding van fraude zijn zowel preventieve als corrigerende maatregelen nodig. De Commissie is van mening dat de toewijzing van deskundig personeel voor het opsporen van fraude en het nemen van repressieve maatregelen van essentieel belang zijn om een effectieve implementatie van de nationale maatregelen te waarborgen en een nauwe samenwerking en informatie-uitwisseling tussen de nationale autoriteiten van de lidstaten mogelijk te maken.

In het licht van het bovenstaande stelt de Commissie voor dat de lidstaten maatregelen nemen en opleggen om de fraude bij de certificatieprocedure of met diploma's zelf te voorkomen en te bestraffen. Bovendien wordt voorzien in een uitgebreide uitwisseling van informatie tussen de bevoegde nationale autoriteiten.

Tenslotte is de Commissie van mening dat de implementatie van de bestaande bepalingen en vereisten betreffende de beroepen van zeevarenden een moeilijk en voortdurend proces is. Gezien het feit dat er vaak verschillende actoren bij de certificatieprocedure betrokken zijn, is het van essentieel belang om te zorgen voor een regelmatig toezicht op de naleving op nationaal niveau. Door deze methode zou ook de erkenning van diploma's tussen de lidstaten worden vergemakkelijkt.

In dit verband stelt de Commissie maatregelen voor met het oog op de regelmatige beoordeling door haarzelf, bijgestaan door het Agentschap voor de Veiligheid van de Zeevaart (het Agentschap), van de maritieme opleidings- en diplomاسystemen en procedures van de lidstaten.

3. SPECIFIEKE ASPECTEN

Artikel 1

Dit artikel stelt vast dat de Richtlijn van toepassing is op zeevarenden die in het bezit zijn van bewijzen van beroepsbekwaamheid die aan onderdanen en niet-onderdanen van de lidstaten worden afgegeven.

Artikel 2

Dit artikel bevat de definities van de belangrijkste termen die in de Richtlijn zijn gebruikt. De meeste daarvan zijn gebaseerd op die welke worden gebruikt in Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd, en in het STCW-Verdrag.

Artikel 3

In dit artikel wordt het belangrijkste doel van de Richtlijn uiteengezet, d.w.z. de erkenning door de lidstaten van alle bewijzen van beroepsbekwaamheid, officiële verklaringen en andere opleidingstitels die door een lidstaat zijn afgegeven in overeenstemming met de bepalingen van Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd.

Verder bevestigt het de verplichting inzake de erkenning van de hiervoor genoemde bewijzen door te bepalen dat aan onder de richtlijn vallende zeevarenden toegestaan moet worden te werken op schepen die onder de vlag van een lidstaat varen op grond van de door een andere lidstaat afgegeven bewijzen van beroepsbekwaamheid.

Artikel 4

Deze bepaling bevat de verplichting van de lidstaat waarin een zeevarende zijn bewijs van beroepsbekwaamheid verwierf, om ervoor te zorgen dat de betrokken zeevarende de vereiste taalvaardigheden bezit uit hoofde van de desbetreffende bepalingen van het STCW-Verdrag, die nodig zijn om de hem/haar opgelegde taken uit te voeren. De Commissie stelt voor er een verwijzing naar de desbetreffende bepalingen van het STCW-Verdrag in op te nemen⁹.

Artikel 5

Dit artikel roept de lidstaten op om specifieke maatregelen te treffen ten einde frauduleuze praktijken in verband met de certificatieprocedure en de diploma's van zeevarenden te voorkomen, de effectieve toepassing ervan te waarborgen en sancties in te stellen in geval van inbreuken op de desbetreffende nationale bepalingen.

Verder worden hierin communicatiekanalen tussen de bevoegde autoriteiten ingevoerd met betrekking tot de frauduleuze praktijken. In de eerste plaats moeten de lidstaten de voor de antifraudematregelen bevoegde autoriteiten aanwijzen en de desbetreffende gegevens aan de Commissie en de andere lidstaten meedelen. In geval van twijfel over een door een andere lidstaat uitgereikt diploma, kan een lidstaat bovendien de bevoegde autoriteit van die Staat verzoeken om een schriftelijke bevestiging te verstrekken over de authenticiteit van het diploma.

Artikel 6

Dit artikel verplicht de Commissie regelmatig toezicht uit te oefenen op de naleving door de lidstaten van de vereisten van artikel 5, lid 1, van de richtlijn. De Commissie dient te worden bijgestaan door het Agentschap.

Artikel 7

Dit artikel wijzigt Richtlijn 2001/25/EG op twee punten:

Om te beginnen schrapt het artikel 18, leden 1 en 2, van Richtlijn 2001/25/EG, dat de erkenning van de bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden onderwerpt aan de bepalingen van de Richtlijnen 89/48/EEG en 92/51/EEG van de Raad betreffende een algemeen stelsel van erkenning van beroepsonderwijs en –opleiding. Daar die richtlijnen geen automatische erkenning van opleidingstitels van zeevarenden inhouden, brengen zij belemmeringen voor een spoedige erkenning van bewijzen van beroepsbekwaamheid met zich.

Voorts voegt dit artikel een nieuw artikel 22bis in Richtlijn 2001/25/EG in, dat de verplichting van de Commissie bevestigt om regelmatig toezicht uit te oefenen op de toepassing van de bepalingen inzake opleiding en certificering van die richtlijn. De Commissie dient te worden bijgestaan door het Agentschap.

⁹ Hoofdstukken A-II/1, A-III/1, A-IV/2 en A-II/4 van de STCW-code.

Artikel 8

Dit artikel stelt de uiterste datum voor de vaststelling en bekendmaking van de nationale toepassingsmaatregelen vast

Artikel 9

Dit artikel bevat de datum van inwerkingtreding van de richtlijn.

Voorstel voor een

RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

betreffende de erkenning van door de lidstaten afgegeven bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden en tot wijziging van Richtlijn 2001/25/EG

(Voor de EER relevante tekst)

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap, en met name op artikel 80, lid 2,

Gezien het voorstel van de Commissie¹⁰,

Gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité¹¹,

Gezien het advies van het Comité van de Regio's¹²,

Volgens de procedure van artikel 251 van het Verdrag¹³,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) In zijn resolutie van 5 juni 2003 betreffende de bevordering van het imago van het zeevervoer in de Gemeenschap en het interesseren van jongeren voor beroepen in de zeevaart benadrukte de Raad de noodzaak om de professionele mobiliteit van zeevarenden binnen de Europese Unie te stimuleren, waarbij in het bijzonder de nadruk moet worden gelegd op de procedures voor de erkenning van de bewijzen van beroepsbekwaamheid, en tegelijkertijd de volledige naleving moet worden gewaarborgd van de voorschriften van het Verdrag van de Internationale Maritieme Organisatie betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst van 1978, zoals gewijzigd (STCW-Verdrag).
- (2) Het zeevervoer is een uiterst dynamische sector met specifieke internationale kenmerken. Gezien het groeiend tekort aan communautaire zeevarenden kan het evenwicht tussen de vraag naar en het aanbod van personeel derhalve doeltreffender op communautair niveau dan op nationaal niveau worden gehandhaafd. Daarom moet het gemeenschappelijk vervoersbeleid in de sector zeevervoer worden uitgebreid om het vrij verkeer van zeevarenden binnen de Gemeenschap te vergemakkelijken.

¹⁰ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹¹ PB C [...] van [...], blz. [...].

¹² PB C [...] van [...], blz. [...].

¹³ PB C [...] van [...], blz. [...].

- (3) Wat de kwalificaties van zeevarenden betreft, heeft de Gemeenschap de minimumeisen inzake beroepsopleiding en diplomering in de maritieme sector vastgelegd in het kader van Richtlijn 2001/25/EG van het Europees Parlement en de Raad van 4 april 2001 inzake het minimumopleidingsniveau van zeevarenden¹⁴. Bij die richtlijn worden de internationale normen inzake opleiding, diplomering en wachtdienst van het STCW-Verdrag in het Gemeenschapsrecht opgenomen.
- (4) Richtlijn 2001/25/EG bepaalt dat zeevarenden een bewijs van beroepsbekwaamheid moeten bezitten dat door de bevoegde autoriteit van een lidstaat is afgegeven en van een officiële verklaring is voorzien in overeenstemming met die richtlijn en dat de rechtmatige houder ervan het recht heeft werkzaam te zijn op een schip in de daarin beschreven hoedanigheid en de daarbij behorende functies te vervullen op het daarin omschreven verantwoordelijkheidsniveau.
- (5) Krachtens artikel 18, leden 1 en 2, van Richtlijn 2001/25/EG is de wederzijdse erkenning door de lidstaten van de bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden, die al dan niet onderdaan van een lidstaat zijn, onderworpen aan de bepalingen van de Richtlijnen 89/48/EEG¹⁵ en 92/51/EEG van de Raad¹⁶, waarbij respectievelijk een eerste en een tweede algemeen stelsel van erkenning van beroepsopleiding en -opleiding wordt ingevoerd. Die richtlijnen voorzien niet in de automatische erkenning van de formele kwalificaties van zeevarenden, aangezien voor zeevarenden compenserende maatregelen kunnen gelden.
- (6) Iedere lidstaat dient in overeenstemming met Richtlijn 2001/25/EG de door een andere lidstaat afgegeven bewijzen van beroepsbekwaamheid of andere opleidingstitels te erkennen. Daarom dient iedere lidstaat zeevarenden die hun bewijs van beroepsbekwaamheid in een andere lidstaat hebben verworven, voorzover dit aan de eisen van deze richtlijn voldoet, toe te staan het zeevaartberoep waarvoor zij gekwalificeerd zijn op te nemen of uit te oefenen, zonder andere voorwaarden op te leggen dan voor zijn eigen onderdanen gelden.
- (7) In het STCW-Verdrag zijn specifieke eisen met betrekking tot de talenkennis van zeevarenden vastgelegd. Deze eisen dienen in het Gemeenschapsrecht te worden opgenomen om een efficiënte communicatie op schepen te waarborgen en het vrije verkeer van zeevarenden binnen de Gemeenschap te vergemakkelijken.
- (8) Het toenemende aantal op bedrieglijke wijze verkregen bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden vormt thans een ernstig gevaar voor de veiligheid op zee en de bescherming van het mariene milieu. In de meeste gevallen voldoen de houders van valse bewijzen van beroepsbekwaamheid niet aan de minimumdiplomeringseisen van het STCW-Verdrag. Deze zeevarenden kunnen gemakkelijk bij ongevallen op zee betrokken raken.

¹⁴ PB L 136 van 18.5.2001, blz. 17. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Richtlijn 2003/103/EG (PB L 326 van 13.12.2003, blz. 28).

¹⁵ PB L 19 van 24.1.1989, blz. 16. Richtlijn gewijzigd bij Richtlijn 2001/19/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 206 van 31.7.2001, blz. 1).

¹⁶ PB L 209 van 24.7.1992. Richtlijn laatstelijk gewijzigd bij Beschikking 2004/108/EG van de Commissie (PB L 32 van 5.2.2004, blz. 15).

- (9) De lidstaten dienen derhalve specifieke maatregelen te nemen en uit te voeren om frauduleuze praktijken in samenhang met de op hun grondgebied afgegeven bewijzen van beroepsbekwaamheid te voorkomen en te bestraffen.
- (10) Bij Verordening (EG) nr. 1406/2002 van het Europees Parlement en de Raad werd een Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid¹⁷ (het Agentschap) opgericht, met het doel een hoog, uniform en effectief veiligheidsniveau op zee te waarborgen en vervuiling door schepen te voorkomen. Een van de taken van het Agentschap is de Commissie bij te staan bij de uitvoering van taken waarmee zij krachtens Gemeenschapswetgeving inzake opleiding, diplomering en wachtdienst van scheepsbemanningen is belast.
- (11) Het Agentschap dient de Commissie derhalve bij te staan bij de controle op de naleving door de lidstaten van de voorschriften van de onderhavige richtlijn en van Richtlijn 2001/25/EG.
- (12) Voor de wederzijdse erkenning door de lidstaten van bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden die al dan niet onderdanen van een lidstaat zijn, dienen niet langer de bepalingen van de Richtlijnen 89/48/EEG en 92/51/EG te gelden, maar de bepalingen van de onderhavige richtlijn.
- (13) Richtlijn 2001/25/EG dient derhalve dienovereenkomstig te worden gewijzigd,

HEBBEN DE VOLGENDE RICHTLIJN VASTGESTELD:

Artikel 1

Toepassingsgebied

Deze richtlijn is van toepassing op de beroepen in de zeevaart die worden uitgeoefend door:

- a) onderdanen van een lidstaat, en
- b) onderdanen van een derde land die houder zijn van een door een lidstaat afgegeven bewijs van beroepsbekwaamheid.

Artikel 2

Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- a) “beroepen in de zeevaart”: de gereguleerde beroepswerkzaamheden die worden uitgeoefend door zeevarenden die ten minste overeenkomstig de in bijlage I bij Richtlijn 2001/25/EG vastgelegde eisen van het STCW-Verdrag zijn opgeleid;
- b) “bewijs van beroepsbekwaamheid”: een geldig document in de zin van artikel 4 van Richtlijn 2001/25/EG; daartoe behoren alle bewijzen van beroepsbekwaamheid voor kapiteins en officieren, officiële verklaringen, speciale certificaten, medische

¹⁷ PB L 208 van 5.8.2002, blz. 1. Verordening gewijzigd bij Verordening (EG) nr. 1644/2003 (PB L 245 van 29.9.2003, blz. 10).

certificaten en opleidingstitels, met inbegrip van een diensttijd buitengaats, die overeenkomstig Richtlijn 2001/25/EG aan zeevarenden zijn afgegeven;

- c) “passend vaarbevoegdheidsbewijs”: een bewijs van beroepsbekwaamheid voor kapiteins, officieren en radio-operators overeenkomstig artikel 1, punt (27), van Richtlijn 2001/25/EG;
- d) “officiële verklaring”: een geldig document dat door de bevoegde autoriteit van een lidstaat is afgegeven om de afgifte van een bewijs van beroepsbekwaamheid te bevestigen, in overeenstemming met artikel VI, lid 2, en Regel 1/2, lid 3, van het STCW-Verdrag;
- e) “erkenning”: de toelating om een door een andere lidstaat afgegeven bewijs van beroepsbekwaamheid of passend vaarbevoegdheidsbewijs te gebruiken om op in een lidstaat geregistreerde schepen te werken in de hoedanigheden en functies en op verantwoordelijkheidsniveaus die in de officiële verklaring bij het bewijs zijn vermeld of op een andere, door Richtlijn 2001/25/EG voorgeschreven wijze;
- f) “gastland”: een lidstaat waarin zeevarenden een beroep in de zeevaart wensen uit te oefenen, niet zijnde de lidstaat waarin zij hun bewijs van beroepsbekwaamheid of een andere opleidingstitel hebben verkregen of waarin zij het desbetreffende beroep voor het eerst hebben uitgeoefend;
- g) “STCW-Verdrag”: het internationale verdrag betreffende de normen voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wacht dienst van 1978, zoals gewijzigd;
- h) “STCW-code”: de code voor zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wacht dienst, aangenomen in Resolutie 2 van de STCW-conferentie van partijen van 1995, zoals gewijzigd;
- i) “het Agentschap”: het Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid, opgericht bij Verordening (EG) nr. 1406/2002.

Artikel 3

Erkenning van bewijzen

1. Elke lidstaat erkent de passende vaarbevoegdheidsbewijzen of andere bewijzen van beroepsbekwaamheid voor zeevarenden die overeenkomstig de eisen van Richtlijn 2001/25/EG aan de onderdanen van een lidstaat of van een derde land werden toegekend door een andere lidstaat.
2. Alle zeevarenden die in het bezit zijn van een passend vaarbevoegdheidsbewijs of enig ander bewijs van beroepsbekwaamheid overeenkomstig lid 1 kunnen op onder de vlag van een andere lidstaat varende schepen dienst doen.
3. De erkenning van passende vaarbevoegdheidsbewijzen is beperkt tot de uitoefening van de in de officiële verklaring beschreven functies en taken en op het daarin omschreven verantwoordelijkheidsniveau.

Artikel 4

Talenkennis

De lidstaten zien erop toe dat zeevarenden passende talenkennis verwerven, zoals vastgelegd in de secties A-II/1, A-III/1, A-IV/2 en A-II/4 van de STCW-code opdat zij in staat zijn hun specifieke taken in een gastland uit te voeren.

Artikel 5

Fraudepreventie

1. De lidstaten dragen zorg voor de vaststelling en uitvoering van passende maatregelen om fraude bij de verlening van bewijzen van beroepsbekwaamheid of in samenhang met bewijzen die door hun bevoegde autoriteiten zijn afgegeven en van een officiële verklaring voorzien, te voorkomen en te bestraffen.
2. De lidstaten wijzen de nationale autoriteiten aan die bevoegd zijn tot het opsporen en bestrijden van frauduleuze praktijken en het uitwisselen van informatie met de bevoegde autoriteiten van andere lidstaten over de verlening van bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden.

De lidstaten stellen de andere lidstaten en de Commissie daarvan onverwijld in kennis.

3. In geval van gegronde twijfel kan het gastland de bevoegde autoriteiten van een andere lidstaat verzoeken een schriftelijke bevestiging te verstrekken van de echtheid van de bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden, de daarbij behorende officiële verklaringen of andere opleidingstitels die in die andere lidstaat werden afgegeven.

Artikel 6

Regelmatig toezicht op de naleving

Onverminderd haar bevoegdheden krachtens artikel 226 van het Verdrag, controleert de Commissie met hulp van het Agentschap uiterlijk om de vijf jaar of de passende maatregelen in overeenstemming met artikel 5, lid 1, zijn genomen.

Artikel 7

Wijziging van Richtlijn 2001/25/EG

Richtlijn 2001/25/EG wordt als volgt gewijzigd:

- a) artikel 18, leden 1 en 2, wordt met ingang van [dezelfde datum als de datum in de eerste alinea van artikel 8, lid 1] geschrapt.

- b) het volgende artikel 22 bis wordt ingevoegd:

“Artikel 22 bis

Regelmatig toezicht op de naleving

Onverminderd haar bevoegdheden krachtens artikel 226 van het Verdrag, controleert de Commissie met hulp van het Agentschap uiterlijk om de vijf jaar of de lidstaten aan de bij deze richtlijn vastgestelde minimumeisen voldoen.”

Artikel 8

Omzetting

1. De lidstaten doen de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen in werking treden om uiterlijk [...] ¹⁸ aan deze richtlijn te voldoen. Zij delen de Commissie de tekst van die bepalingen onverwijld mede, alsmede een tabel ter weergave van het verband tussen die bepalingen en deze richtlijn.

Wanneer de lidstaten die bepalingen aannemen, wordt in die bepalingen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan naar deze richtlijn verwezen. De regels voor deze verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De lidstaten delen de Commissie de tekst van de bepalingen van intern recht mede die zij op het onder deze richtlijn vallende gebied vaststellen.

Artikel 9

Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag volgende op die van haar bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Artikel 10

Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.

Gedaan te Brussel, [...].

Voor het Europees Parlement
De Voorzitter
[...]

Voor de Raad
De Voorzitter
[...]

¹⁸ 18 maanden na het van kracht worden van deze richtlijn.

FINANCIËEL MEMORANDUM BIJ HET BESLUIT

Beleidsterrein(en): MARITIEM VERVOER.

Maatregel(en): ERKENNING VAN DE DIPLOMA'S VAN ZEEVARENDEN DIE DOOR DE LIDSTATEN WORDEN UITGEREIKT IN OVEREENSTEMMING MET DE COMMUNAUTAIRE EN INTERNATIONALE VEREISTEN INZAKE OPLEIDING EN CERTIFICERING.

BENAMING VAN DE MAATREGEL: RICHTLIJN VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD BETREFFENDE DE ERKENNING VAN DOOR DE LIDSTATEN AFGEGEVEN BEWIJZEN VAN BEROEPSBEKWAAMHEID VAN ZEEVARENDEN EN TOT WIJZIGING VAN RICHTLIJN 2001/25/EG

Tenuitvoerlegging

Het Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid zal de Commissie bijstaan bij de uitvoering van enkele van de taken waarmee zij krachtens de voorgestelde maatregel is belast, zoals bepaald in Verordening (EG) nr. 1406/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 27 juni 2002 tot oprichting van een Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid. De betrokken uitgaven worden door het Agentschap voorgesteld in het kader van zijn werkprogramma.

Financiële gevolgen voor de begroting

Dit voorstel heeft geen directe financiële gevolgen voor de Commissie. Wat de administratieve uitgaven betreft, zouden de huidige personele middelen in DG TREN (één deeltijdse administrateur met secretariaat en een budget voor dienstreizen voor contacten met het Europees Agentschap voor Maritieme Veiligheid) moeten volstaan.

EFFECTBEOORDELINGSFORMULIER

EFFECT VAN HET VOORSTEL OP HET BEDRIJFSLEVEN, MET NAME OP HET MIDDEN- EN KLEINBEDRIJF (MKB)

TITEL VAN HET VOORSTEL

Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de erkenning van door de lidstaten afgegeven bewijzen van beroepsbekwaamheid van zeevarenden en tot wijziging van Richtlijn 2001/25/EG.

REFERENTIENUMMER VAN HET DOCUMENT

COM(2004)XXX

HET VOORSTEL

1. Waarom is, gelet op het subsidiariteitsbeginsel, communautaire wetgeving op dit gebied noodzakelijk en wat zijn de voornaamste doelstellingen?

Het belangrijkste doel van het voorstel is de erkenning te vergemakkelijken van de diploma's van zeevarenden, die uitgereikt worden door de lidstaten in overeenstemming met Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd, inzake het minimum opleidingsniveau van zeevarenden¹⁹, en de volledige naleving van de eisen van de richtlijn door de lidstaten te waarborgen.

Communautaire wetgeving is nodig om een coherente en strikte toepassing te waarborgen van de desbetreffende eisen binnen de Unie, en te zorgen voor de onvoorwaardelijke erkenning van de diploma's tussen de lidstaten.

EFFECT OP HET BEDRIJFSLEVEN

2. Waarop is het voorstel van invloed?

– welke bedrijfstakken

Scheepvaartmaatschappijen die onder de vlag van een lidstaat varen.

– welke bedrijfsomvang (met welk aandeel van kleine en middelgrote bedrijven)

Alle soorten bedrijven die actief zijn in deze sector.

¹⁹ Deze richtlijn behelst de omzetting in de Gemeenschapswetgeving van de eisen van het Verdrag van de Internationale Maritieme Organisatie betreffende de Normen voor Zeevarenden inzake opleiding, diplomering en wachtdienst van 1978, zoals gewijzigd (STCW-Verdrag).

- zijn er bijzondere geografische gebieden van de Gemeenschap waar deze bedrijven voorkomen

In alle lidstaten, behalve in de staten die nergens aan zee grenzen. In beginsel is het voorstel van invloed op alle lidstaten in hun hoedanigheid van vlaggenstaten.

3. Wat moeten de bedrijven doen om aan de voorgestelde wetgeving te voldoen?

De bedrijfstakken zullen de nodige maatregelen moeten nemen om ervoor te zorgen dat op hun schepen te werk gestelde zeevarenden in het bezit zijn van vaarbevoegdheidsbewijzen, in overeenstemming met de bepalingen die zijn vastgesteld in Richtlijn 2001/25/EG, zoals gewijzigd.

4. Welke economische gevolgen zal het voorstel waarschijnlijk hebben?

- voor de werkgelegenheid

Waarschijnlijk zullen er banen worden gecreëerd daar het aanbod in principe zou stijgen gezien het feit dat de door een lidstaat afgegeven diploma's door alle andere lidstaten erkend zullen worden.

- voor de investeringen en de oprichting van nieuwe bedrijven

Geen economische gevolgen voor de investeringen en de oprichting van nieuwe bedrijven

- voor het concurrentievermogen van de bedrijven

Geen economische gevolgen voor het concurrentievermogen van de bedrijven

5. Bevat het voorstel maatregelen die rekening houden met de bijzondere situatie van kleine en middelgrote ondernemingen (minder zware of andere eisen, enz.)?

Nee, dergelijke maatregelen zijn niet nodig.

RAADPLEGING

6. Overzicht van de organisaties die in verband met het voorstel geraadpleegd zijn, en de grote lijnen van hun standpunten.

De Raad van Ministers en het Europees Parlement wijzen op de noodzaak om het niveau van kennis en vaardigheden in de maritieme sector te handhaven en verder te ontwikkelen en de naleving te waarborgen van alle bestaande eisen op dit gebied door de lidstaten.

In zijn conclusies van 5 juni 2003 betreffende de bevordering van de zeevaart en het beroep van zeevarenden binnen de Unie benadrukte de Raad de noodzaak om de mobiliteit van zeevarenden aan te moedigen en de volledige naleving door de lidstaten van de voorschriften van het STCW-Verdrag te waarborgen.